

Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлеге Советының карары

Урсай ав.

№66

04.09. 2017 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлеге Советының 18.02.2014 №86 карары белән расланган Азнакай муниципаль районы «Урсай авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кергү турында (30.11.2016 № 46 карары редакциясендә)

Муниципаль норматив хокукый актларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына туры китерү максатларында

Урсай авыл жирлеге советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлеге Советының 18.02.2014 №86 карары белән расланган Азнакай муниципаль районы «Урсай авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кергү турында (30.11.2016 № 46 карары редакциясендә) түбәндәге үзгәрешләргә:

1.1. Түбәндәге эчтәлекле 4.1 бүлек белән тулыландырырга:

«4.1 бүлек. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү

16.1 статья. Территорияне планлаштыру документлары турында гомуми нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын билгеләү һәм төрләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнә.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү «Урсай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планировка структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Капитал төзелеш объектларын территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралмаган территориягә карата урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү, әлеге статьяның 4 өлешендә күрсәтелгән очраклардан тыш, таләп ителми.

4. Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәге очрақларда мәжбүри:

1) федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларын урнаштыруга бәйле рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтияҗлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу кирәк;

2) кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәк;

3) жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре төзү территорияне ызанлау проекты нигезендә генә гамәлгә ашырылган очрақта жир кишәрлекләре төзәргә кирәк;

4) линияле объектны төзү, реконструкцияләү (линия объектны урнаштыру дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми) планлаштырыла. Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектны төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын эзерләү таләп ителмәгән башка очрақлар билгеләнергә мөмкин

5. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

1) территорияне планлаштыру проекты;

2) территорияне ызанлау проекты.

6. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территориягә карата линияле объектларны урнаштыру планлаштыру проекты эзерләмичә территорияне ызанлау проекты эзерләү рәхсәт ителә, әлеге Кагыйдәләрнең 16.3 статьясындагы 2 өлешендә каралган максатларда.

7. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү әлеге Территориаль зоналар кагыйдәләре һәм (яисә) муниципаль берәмлек генераль планы белән билгеләнгән «Урсай авыл жирлегә» планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына карата бирелә.

8. Территорияне планлаштыру документларының график өлешен эзерләү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

1) күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрын алып бару өчен кулланыла торган координаталар системасы нигезендә;

2) цифрлы топографик карталардан, цифрлы топографик планнардан файдаланып, таләпләр вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә.

9. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү әлеге статьяның 10 өлеше нигезендә каралган очрақларда инженерлык эзләнүләренең материаллары һәм нәтиҗәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү өчен кирәкле инженер эзләнүләре төрләре, аларны үтәү тәртибе, шулай ук аларны үтәү таләп ителә торган очрақлар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Башкарма комитет карары нигезендә эшләнә торган территорияне планлаштыру документларын эзерләү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, әлеге Кагыйдәләрнең 16.5 статьясында билгеләнә.

16.2 статья. Территорияне планлаштыру проекты

1. Территорияне планлаштыру проектларын эзерләү планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырыла торган үстерүнең характеристикасын һәм чиратын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру проектларының составы һәм эчтәлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Урам-юл челтәренең гамәлдәге планлаштыру структурасы яңа яки реконструкцияләнган, төрле билгеләнештәге жир кишәрлекләре чикләрен төгәлләштергән очракта территорияне планлаштыру проекты ике этапта эшләнәргә мөмкин.

Беренче этапта территорияне үстерү буенча принципияль карарларны алдан килештерү өчен, алга таба планировка проектын эшкәртүне һәм эшкәртүне төшереп калдыру максатында планировка эскизы эшләнә.

Эзерләнгән проект планлаштыру эскизы Башкарма комитет тарафыннан каралырга тиеш.

Икенче этапта әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә билгеләнгән составта планлаштыру проектын эшләү гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру проекты территорияне ызанлау проектын эзерләү өчен нигез булып тора, моңа әлеге Кагыйдәләрнең 16.1 статьясындагы 6 өлешендә каралган очраклар керми.

16.3 статья. Территорияләрне ызанлау проектлары

1. Территорияне ызанлау проектын эзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә катнаш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, жирләрдән файдалану һәм территориаль зонаның һәм (яисә) төзелешнең билгеле бер кагыйдәләре белән чикләре һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең генераль планы белән билгеләнгән чикләр чикләрендә функциональ зонаның «Урсай авыл жирлегә» муниципаль берәмлекнең тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне ызанлау проектын эзерләү түбәндәгеләр өчен гамәлгә ашырыла:

1) төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

2) яңа капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен, шулай ук территорияләр чикләрендә урнашкан

жир кишәрлеген төзүгә, үзгәртүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйлә рәвештә кызыл линияләр урнаштыру, үзгәртү, туктату өчен, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, мондый билгеләү, үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китерерлек итеп, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган.

3. Территорияләрне ызанлау проектларын эзерләү территорияләрне планлаштыру проектлары составында яисә аерым документ рәвешендә гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне ызанлау проектларының составы һәм эчтәлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

5. Территорияне ызанлау проекты эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында, техник регламентларда, кагыйдәләр җыентыгында билгеләнгән барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

6. Территорияне ызанлау проекты эшләү чикләренә карата гамәлгә ашырылган очракта, чикләрендә әлеге схемада каралган жир кишәрлекләре яисә жир кишәрлекләре урнаштыру схемасының расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләре төзү күздә тотыла.

7. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасының элементы яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне ызанлау проекты эзерләгән очракта, гавами тыңлаулар аерым документ рәвешендә үткәрелми, моңа территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйлә рәвештә, территорияне ызанлау проекты эзерләү, үзгәртү, кызыл линияләрне үзгәртү очрагы керми, мондый билгеләүләр, кызыл сызыкларны үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китерә дигән шарт белән.

16.4 статья. Кызыл сызыклар

1. Территорияне планлаштыру проектлары составында кызыл сызыклар эшләнә, килештерелә, раслана һәм үзгәртелә.

2. Кызыл линия планлаштыру, проектлау һәм төзелеш процессында катнашучы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлегенә субъектлары тарафыннан «Урсай авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясендә үтәлүе мәжбүри.

3. Кызыл сызыklar шәһәр төзелешен жайга салуның башка линияләрен, шул исәптән жир кишәрлекләренен чикләрен билгеләү һәм бүлү өчен нигез булып тора.

4. Кызыл сызыklar мәжбүри чагылдырылырга һәм исәпкә алынырга тиеш:

- территорияне планлаштыру документларында;
- капитал төзелеш объектларының, инженер-транспорт коммуникацияләре проектларының проект документациясендә;
- территориаль зоналарның чикләре билгеләнгәндә;
- территориаль жир төзелеш проектларында;
- жир кишәрлекләренен чикләрен билгеләгәндә.

5. Сызыклы объектлар белән мәшгуль һәм (яисә) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән территорияләр чикләрен билгеләүче һәм сайлап алу тәртибе башкарма хакимиятнең төзелеш, архитектура, шәһәр төзелеш өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль органы тарафыннан билгеләнә.

16.5 статья. Башкарма комитет карары нигезендә эшләнә торган территорияне планлаштыру документларын эзерләү үзенчәлекләре

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы карар үз инициативасы буенча башкарма комитет тарафыннан йә, әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән очраклардан тыш, территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы физик яисә юридик затлар тәкъдимнәре нигезендә кабул ителә.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы карарлар мөстәкыйль кабул ителә:

1) төзелгән территорияне үстерү турында шартнамәләр төзелгән затлар белән территорияне комплекслы үзләштерү турында шартнамәләр, шул исәптән икътисадый класслы торак төзү максатларында, жирле үзидарә органы инициативасы буенча территорияне комплекслы үстерү турында шартнамәләр;

2) территорияне комплекслы үстерү чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренен һәм (яисә) күчемсез мөлкәт объектларының хокукка ия булучылары булган затлар;

3) реконструкцияләнергә тиешле гамәлдәге линия объектларына хокук ияләре территорияне планлаштыру документларын реконструкцияләү максатларында эзерләгән очракта.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән карар муниципаль хокукий актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә мондый карар кабул ителгән көннән алып өч көн эчендә басылып чыгарга һәм Азнакай муниципаль районының Интернет челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

4. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы карар басылып чыккан көннән алып физик яисә юридик затлар башкарма

комитетка территорияне планлаштыру документларын эзерләү һәм карап тоту тәртибе, сроклары турында үз тәкъдимнәрен тапшырырга хокуклы.

5. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

1) Башкарма комитет тарафыннан мөстәкыйль;

2) дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясә законнары нигезендә заказ урнаштыру йомгаклары буенча төзелгән дәүләт яисә муниципаль контракт нигезендә физик яисә юридик затлар тарафыннан;

3) физик яисә юридик затлар тарафыннан аларның акчалары исәбеннән.

6. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән кызыксынган затлар территорияне планлаштыру документларын эзерли һәм раслау өчен аны Башкарма комитетка жиберә.

7. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү «Урсай авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә генераль планы, әлеге Кагыйдәләр техник регламентлар, Шәһәр төзелешә регламентлары таләпләре нигезендә һәм яңа ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне планлаштыру буенча эзер документлар әлеге статьяның 7 өлешендә билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерү өчен башкарма комитетка тапшырыла, аның нәтижәләре буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында яки мондый документларны кире кагу турында һәм аны эшләп бетерергә жиберү хакында карар кабул итү өчен «Урсай авыл жирлегә» муниципаль берәмлек башлыгына территорияне планлаштыру документларын жиберү турында карар кабул ителә.

9. Башкарма комитет карары нигезендә территорияне планлаштыру документлары составында эзерләнгән территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары расланганчы, алар гавами тыңлауларда «Урсай авыл жирлегә» муниципаль берәмлектә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә һичшиксез каралырга тиеш.

10. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча гавами тыңлаулар уздырылмый, әгәр алар түбәндәгеләргә карата эзерләнгән булса:

1) чикләрендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре нигезендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләре;

2) гражданнар тарафыннан төзелгән коммерциягә карамаган оешма тарафыннан бирелгән жир кишәрлегә чикләрендә бакчачылыкны, яшелчәчелекне, дача хужалыгын алып бару өчен яисә дача хужалыгын алып бару өчен бирелгән территория;

3) урман фонды жирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру территорияләре.

11. Жир кишәрлекләренен һәм капитал төзелеш объектларының тормыш эшчәнлеген, хокукларының һәм законлы мәнфәгатьләренен уңай шартларына кеше хокукларын үтәү максатларында территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча гавами тыңлаулар аның планировкасы проекты һәм аны ызанлау проекты эзерләү гамәлгә ашырыла торган территориядә яшәүче гражданның, әлегә территориядә урнашкан жир кишәрлекләренен һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, законлы мәнфәгатьләре мондый проектларны гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә бозылырга мөмкин булган затлар катнашында үткәрелә.

12. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча гавами тыңлаулар үткәргәндә барлык кызыксынучы затларга үз фикерләрен белдерү өчен тигез мөмкинлекләр тәмин ителергә тиеш.

13. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча гавами тыңлауларда катнашучылар жирлекнең жирле үзидарә органына территорияне планлаштыру проектына яисә территорияне ызанлау проектына кагылышлы үз тәкъдимнәрен һәм искәртмәләрен гавами тыңлаулар беркетмәсенә кертү өчен тапшырырга хокуклы.

11. Халык тыңлаулары нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр «Урсай авыл жирлеген» муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып гавами тыңлаулар уздыру срогы һәм аларны үткәру урыны турында «Авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртібе турындагы нигезләмә белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан да ким була алмый.

12. «Урсай авыл жирлеген» муниципаль берәмлек башлыгы башкарма комитетына территорияне планлаштыру буенча эзерләнган документлар, территорияне планлаштыру проекты буенча гавами тыңлаулар беркетмәсе, территорияне ызанлау проекты буенча гавами тыңлаулар беркетмәсе һәм гавами тыңлаулар уздырган көннән соң 15 көннән дә соңга калмыйча гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә жиберә.

13. Башкарма комитет, территорияне планлаштыру проекты буенча гавами тыңлаулар беркетмәсен, территорияне ызанлау проекты һәм гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмәне исәпкә алып, территорияне планлаштыру документларын раслау яисә мондый документларны кире кагу турында һәм аны, күрсәтелгән беркетмәне һәм бәяләмәне исәпкә алып, эшләп бетерергә жиберү турында карар кабул итә.

14. Территорияне планлаштыру документлары (территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнган тәртіптә мондый карар кабул ителгән көннән алып жиде көн эчендә бастырып чыгарылырга һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет челтәрендә урнаштырылырга тиеш.

15. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү тәртібе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм башкарма комитетның норматив хокукый акты белән билгеләнә. "

1.2. 25 статьяның 2 өлешенә түбәндәге эчтәлекле «б» пунктчасын өстәргә:

«б) капитал төзелеш объектларын капитал ремонтлау. "

1.3. 27-29 статьяларын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"27 статья. Төзелешкә рөхсәт бирү

1. Төзелешкә рөхсәт проектлау документларының шәһәр төзелеше регламентында, территорияне планлаштыру проектында һәм ызанлау проектында билгеләнгән таләпләргә (шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территорияне планлаштыру проектын һәм территорияне ызанлау проектын эзерләү таләп ителмәгән очрактардан тыш) туры килүен раслый торган документ, линия объекты булмаган капитал төзелеш объекттын төзегәндә, реконструкцияләгәндә яисә территорияне планлаштыру проектында һәм территорияне ызанлау проектында билгеләнгән таләпләргә, линияле объектны төзегәндә, реконструкцияләгәндә, шулай ук жир кишәрлегеннән файдалану рөхсәт ителгән рөхсәт нигезендә жир кишәрлегендә капитал төзелеш объекттын урнаштыруга юл кую һәм Россия Федерациясенәң жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләр. Төзелешкә рөхсәт түзүчегә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан тыш, капитал төзелеш объекттын төзү, реконструкцияләү хокукын бирә.

Жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы яисә жир кишәрлеге өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнмәгән очракта, төзелешкә рөхсәт әлегә Кагыйдәләренәң 24 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән жир кишәрлегендә капитал төзелеш объекттын билгеләп куюга, параметрларына һәм урнаштыруга билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслый.

2. «Урсай авыл жирлегенә» муниципаль берәмлек чикләрендә төзелешкә рөхсәт Башкарма комитет тарафыннан бирелә.

Төзелешкә рөхсәтләр бирү федераль башкарма хакимият органы яисә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы тарафыннан жир кишәрлекләрендә капитал төзелеш объектларын планлаштырылган төзелешкә, реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга карата гамәлгә ашырыла торган Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән очрактар искәrmә булып тора:

- аларга шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы кагылмый яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнми (гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә урнашкан линия объектларыннан тыш);

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы ихтыяжлары өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм алар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу рөхсәт ителә.

3. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә капитал төзелеш объектларының проект документациясе һәм мондый проект документациясен эзерләү өчен башкарыла торган инженерлык

тикшеренүүләре нәтижәләре дәүләт экспертизасы узарга тиеш, моңа түбәндәге капитал төзелеш объектларының проект документациясе керми:

1) бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән (индивидуаль торак төзелеш объектлары) иң күбе өч катлы аерым торучы торак йортлар;

2) берничә блоктан торган, саны уннан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән, күрше блок яисә күрше блоklar белән тоташмыйча гомуми диварга (гомуми стеналарга) ия булган, аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм, мондый торак йортларны төзү яисә реконструкцияләү Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларын жәлеп итмичә гамәлгә ашырылган очракта, гомуми файдаланудагы территориягә (блоктанган төзелештәге торак йортлар) чыгу мөмкинлеге булган торак йортлар;

3) бер яисә берничә блок-секциядән торган, саны дүрттән артмаган күпфатирлы йортлар, аларның һәркайсында гомуми файдаланудагы берничә фатир һәм бина урнашкан һәм һәркайсында гомуми файдалану территориясенә чыгу белән аерым подъезд булган күпфатирлы йортлар, әгәр мондый күпфатирлы йортларны төзү яисә реконструкцияләү Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларын жәлеп итмичә гамәлгә ашырылса;

4) катлар саны икедән артмаган аерым капитал төзелеш объектлары, гомуми мәйданы 1500 кв. м һәм алар гражданның яшәү һәм житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнмәгән, моңа Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 48.1 статьясы нигезендә аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы яисә уникаль объектлар булган объектлар керми;

5) катлар саны икедән артмаган аерым капитал төзелеш объектлары, аларның гомуми мәйданы 1500 кв. житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән һәм санитар-яклау зоналарын билгеләү таләп ителми торган яисә мондый объектлар урнашкан жир кишәрлекләре чикләре чикләрендә санитар-яклау зоналары билгеләнгән яисә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очрактарда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 48.1 статьясы нигезендә аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы яисә уникаль объектлар булган объектлардан тыш.

6) файдалы казылмалар ятмаларын эшкәртүнең техник проекты яисә жир асты байлыктары кишәрлекләреннән файдалануга бәйле эшләр башкаруга башка проект документациясе нигезендә жир асты байлыктары турында Россия Федерациясе законнары нигезендә эзерләнгән, килештерелгән һәм расланган бораулау скважиналары.

Проект документациясе экспертизасы капитал төзелеш объектын төзү яки реконструкцияләү өчен төзелешкә рөхсәт алу таләп ителмәгән очракта, шулай ук модификацияләнгән проект документациясенә карата үткәрелми. Проект документациясе экспертизасы гомуми файдаланудагы автомобиль юлларына капитал ремонт үткәрү өчен эзерләнгән проект документациясе бүлекләренә карата үткәрелми.

Төзүче яисә техник, йә төзүче яисә заказчы белән шартнамә нигезендә проект документациясен эзерләүне гамәлгә ашыра торган зат проект

документациясен һәм мондый проект документларын эзерләү өчен эшлэнгән инженер эзләнүләренең нәтижәләрен Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә аккредитациялэнгән оешмалар шартнамәсе нигезендә уздырыла торган дәүләтнеке булмаган экспертизага жиберергә мөмкин.

4. Проект документларына дәүләт экспертизасы нәтижәсе - проект документларының техник регламентлар таләпләренә һәм инженерлык эзләнүләре нәтижәләренә туры килүе (уңай бәяләмә) яисә туры килмәве (тискәре бәяләмә), Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48 статьясындагы 13 өлеше нигезендә каралган проект документациясе бүлекләрен карап тоту таләпләренә, шулай ук инженер эзләнүләре нәтижәләренең техник регламентлар таләпләренә туры килүе турында бәяләмә (әгәр инженерлык эзләнүләре нәтижәләре дәүләт экспертизасына проект документациясе белән бер үк вакытта юнәлтелгән булса). Инженерлык тикшеренүләре нәтижәләре дәүләт экспертизасына проект документациясен дәүләт экспертизасына жибергәнче жиберелгән очракта, дәүләт экспертизасы нәтижәсе булып инженер эзләнүләре нәтижәләренең техник регламентлар таләпләренә туры килүе (уңай бәяләмә) яисә туры килмәве (тискәре бәяләмә) тора.

Проект документларына һәм инженер тикшеренүләре нәтижәләренә дәүләт экспертизасын оештыру һәм уздыру тәртибе, проект документларына һәм инженер тикшеренүләре нәтижәләренә дәүләт экспертизасын үткәргән өчен түләү күләме һәм аны алу тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

5. Төзүче проект документациясен раслый һәм төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза жиберә, аңа түбәндәге документлар кушымта итеп бирелә:

1) жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;

2) төзелешкә рөхсәт алуга гариза бирелгән көнгә кадәр өч елдан да иртәрәк булмаган вакытта яисә линия объекты төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты реквизитлары бирелгән жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планы;

3) проект документациясендәге материаллар:

аңлатма язуы;

- жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планында күрсәтелгән мәгълүматларга туры китереп, капитал төзелеш объектның керү һәм керү урыннарын, гавами сервитутларның эш зоналары чикләрен, археологик мирас объектларын урнаштыру урынын билгеләп, башкарылган жир кишәрлегенә планлаштыру оешмасы схемасы;

- территорияне планлаштыру документлары составында - линия объектларына карата расланган кызыл сызыкча объектның урнашуын раслый торган жир кишәрлегенә планлаштыру оешмасы схемасы;

- архитектура чишелешләре;

- проектлана торган капитал төзелеш объектның инженерлык-техник тээмин итү челтәрләренә тоташтыру урыннарын күрсәтеп, инженер-техник тээмин итү (технологик тоташтыру) челтәрләренә жыелма планы;

- төзелешне оештыру проекты;

- капиталъ төзелеш объектларын, аларның өлешләрэн сүтү яисә сүтү эшләрэн оештыру проекты;

- инвалидларның сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял, спорт һәм социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге башка объектлардан, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектларыннан, эшлекле, административ, финанс, дини билгеләнештәге объектлардан, күрсәтелгән объектларны төзегән, реконструкцияләгән очракта торак фонды объектларыннан файдалана алуын тәмин итү чаралары исемлеге, күрсәтелгән объектларның проект документациясенә экспертиза Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 49 статьясы нигезендә үткәрелмәгән шарт белән;

4) уңай экспертиза бәяләмәсә - Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 49 статьясында каралган объектларның проект документациясенә карата;

4.1) модификацияләнгән проект документациясенән файдаланган очракта, Шәһәр төзелеш кодексының 49 статьясындагы 3.5 өлешендә каралган бәяләмә;

5) рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкциянең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт (төзүчегә мондый рөхсәт Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 40 статьясы нигезендә бирелгән очракта);

б) капиталъ төзелеш объектын реконструкцияләгән очракта барлык хокук ияләрәнен ризалыгы, әлегә өлешнең 6.2 пунктнда күрсәтелгән күпфатирлы йортны реконструкцияләү очраklarыннан тыш.

6.1) дәүләт хакимияте органы (дәүләт органы) булып торучы дәүләт (муниципаль) заказчысы, бюджеттан тыш фонд идарәсе органы яисә жирле үзидарә органы булган дәүләт (муниципаль) милкендәге капиталъ төзелеш объектында, аның хокук иясә дәүләт (муниципаль) унитар предприятиесә, дәүләт (муниципаль) бюджет яисә автоном учреждениесә булган дәүләт (муниципаль) заказчысы, әлегә орган мөлкәт милекчесенә вәкаләтләрән яисә хокукын тиешенчә гамәлгә ашыра торган дәүләт (муниципаль) унитар предприятиесә булган дәүләт (муниципаль) милкендәге капиталъ төзелеш объектында шундый реконструкция үткәрү турында килешү - шул исәптән реконструкция үткәргәндә күрсәтелгән объектка китерелгән зыянны каплау шартларын һәм тәртибен билгели торган килешү;

6.2) күпфатирлы йортны реконструкцияләгән очракта торак законнары нигезендә кабул ителгән күпфатирлы йортта урыннар милекчеләрәнен һәм машина урыннары милекчеләрәнен гомуми жыелышының карары яисә, әгәр мондый реконструкция нәтижәсендә күпфатирлы йортта гомуми мөлкәт күләме кимү, күпфатирлы йортта барлык урыннар һәм машина урыннары милекчеләрәнен ризалыгы булса;

7) проект документациясенә дәүләтнеке булмаган экспертизаның уңай бәяләмәсен биргән юридик затны аккредитацияләү турында таныклык күчәрмәсә, әгәр проект документациясенә дәүләтнеке булмаган экспертиза бәяләмәсә тапшырылган булса.

Әлеге статьяның 5 өлешендәге 1, 2 һәм 5 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчermәләре яисә алардагы белешмәләр) башкарма комитет тарафыннан дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм күрсәтелгән документлары булган дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмаларда, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза алган көннән соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча соратып алына.

Әлеге статьяның 5 өлешендәге 1 пункттында күрсәтелгән документлар, әгәр күрсәтелгән документлар (аларның күчermәләре яисә аларда булган белешмәләр) күчermәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булмаса, мөрәжәгать итүче тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жиберелә.

6. Индивидуаль торак төзелеше объектын төзү, реконструкцияләү максатларында төзүче төзелешкә рөхсәт бирү турында гаризаны төзелешкә рөхсәт бирү турында турыдан-туры йә күпфункцияле үзәк аша жиберә. Төзелешкә рөхсәт бирү турында карар кабул итү өчен түбәндәге документлар кирәк:

- 1) жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;
- 2) төзелешкә рөхсәт алуға гариза бирелгән көнгә кадәр өч елдан да иртәрәк булмаган вакытта бирелгән жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планы;
- 3) индивидуаль торак төзелеше объектын урнаштыру урынын билгеләп, жир кишәрлеген планлаштыру оешмасы схемасы.

Әлеге статьяның 6 өлешендәге 1 һәм 2 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчermәләре яисә алардагы белешмәләр) башкарма комитет тарафыннан күрсәтелгән документлар булган дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмаларда, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза алган көннән соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча соратып алына.

Әлеге статьяның 6 өлешендәге 1 пункттында күрсәтелгән документлар, әгәр күрсәтелгән документлар (аларның күчermәләре яисә аларда булган белешмәләр) күчermәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булмаса, мөрәжәгать итүче тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жиберелә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, әлеге статьяның 5 һәм 6 өлешләрендә күрсәтелгән документлардан тыш, төзелешкә рөхсәт бирү өчен башка документлар таләп итү рөхсәт ителми.

8. Башкарма комитет төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза алган көннән соң жиде эш көне эчендә:

- гаризага беркетелә торган документларның булуын һәм тиешенчә тутырылуын тикшерә;

- индивидуаль торак төзелеше объектын урнаштыру урынын билгеләп, жир кишәрлеген проектлау документларының яисә планлаштыру оешмасының схемаларының жир кишәрлеге төзелешенә рөхсәт алу өчен тапшырылган объектны төзү, реконструкцияләү таләпләренә туры килүен яисә линия объектын төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта территорияне

планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты таләпләренә, шулай ук капитал төзелеш объектын жир кишәрлегенән рөхсәт ителгән файдалану нигезендә урнаштыру мөмкинлеге һәм Россия Федерациясенең жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләр нигезендә урнаштыру мөмкинлеге таләпләренә туры килүен тикшерүне үткәрә. Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирелгән очракта, реконструкция проект документациясен яисә жир кишәрлеген планлаштыру оешмасының күрсәтелгән схемасын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкциянең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга билгеләнгән таләпләргә туры килү-килмәүгә тикшерү уздырыла;

- төзелешкә рөхсәт бирә йә, баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирүдән баш тарта.

9. Төзүче гаризасы буенча башкарма комитет төзелешнең, реконструкциянең аерым этапларына рөхсәт бирергә мөмкин.

Төзелеш этабында капитал төзелеш объектын төзү яисә реконструкцияләү, әгәр мондый объект файдалануга тапшырылырга һәм автоном рәвештә кулланылышка тапшырылырга мөмкин булса (ягъни әлеге жир кишәрлегендә капитал төзелешнең башка объектларын төзү, реконструкцияләү), шулай ук капитал төзелеш объектын төзү яисә реконструкцияләү, автоном рәвештә кулланылышка кертелергә һәм эксплуатацияләнергә мөмкин (ягъни әлеге капитал төзелеш объектынның башка өлешләрен төзүгә, реконструкцияләүгә бәйсез рәвештә) капитал төзелеш объектын төзү яисә реконструкцияләү күздә тотыла.

10. Төзелешкә рөхсәт бирүдән баш тартуға карата төзүче суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

11. Төзелешкә рөхсәт бушлай бирелә.

12. Төзүче төзелешкә рөхсәт алган көннән алып ун көн эчендә шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасында урнаштыру өчен башкарма комитеткә шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасында мәйдан, капитал төзелешнең планлаштырыла торган объектынның биеклегә һәм катларының саны турында, инженер-техник тәмин итү челтәрләре турында, инженерлык тикшеренүләре материалларының бер нөсхәсен, һәм проект документациясе бүлекләренең бер нөсхәсе буенча белешмәләр тапшырырга тиеш:

1) әйләнә-тирә мохитне саклау чаралары исемлеге;

2) янғын куркынычсызлыгын тәмин итү чаралары исемлеге;

3) энергетика нәтижәлелеге таләпләрен һәм биналарны, төзелешләрен, корымаларны файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпләү приборлары белән тәмин итү таләпләрен үтәүне тәмин итү чаралары исемлеге.

13. Төзелешкә рөхсәт капитал төзелеш объектын төзүне оештыру проектында каралган вакытка бирелә. Шәхси торак төзелешенә рөхсәт ун елга бирелә.

Төзелешкә рөхсәт бирү срогы төзүченең мондый рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты чыкканга кадәр кимендә алтмыш көн алдан бирелгән гаризасы

буенча озайтылырга мөмкин. Төзелешкә рөхсәт бирү срогын озайтканда, капитал төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау мондый гаризаны бирү срогы тәмамланганчыга кадәр башланмаган очракта, төзелешкә рөхсәт бирү срогын озайту кире кагылырга тиеш.

14. Жир кишәрлегенә һәм капитал төзелеш объектларына хокук күчкәндә төзелешкә рөхсәт бирү срогы саклана.

15. Дәүләт серен тәшкил итүче күчемсез милек объектларын төзүгә рөхсәт Россия Федерациясенә дәүләт сере турындагы законнары нигезендә бирелә.

28 статья. Төзелеш, реконструкция, капитал ремонт

1. Капитал төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны гамәлгә ашыручы зат (алга таба - төзелеш алып баручы зат) төзүче яисә төзелеш подряды шартнамәсен төзегән шәхси эшмәкәр яисә юридик зат, төзелеш алып баручы затка карата куелган Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры килә торган зат (алга таба - төзелешне гамәлгә ашыручы зат) булырга мөмкин. Төзелешне гамәлгә ашыручы зат проект документациясе, техник регламентлар, куркынычсызлык техникасы таләпләрен үтәүне тәмин итә һәм башкарылган эшләрнең сыйфаты һәм аларның проект документациясе таләпләренә туры килүе өчен җаваплы.

2. Төзүче яисә техник заказчы, бина, корылма, төбәк операторы белән төзелеш подряд шартнамәсе нигезендә капитал төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны гамәлгә ашырганда күрсәтелгән затлар төзелеш һәм (яисә) капитал ремонт өчен жир кишәрлеге эзерләргә, шулай ук мондый шартнамә, материаллар һәм инженерлык эзләнүләре нәтижәләре, проект документациясе төзелгән индивидуаль эшкуарга яисә юридик затка тапшырырга тиеш. Эшләрне туктату яисә аларны туктатып тору кирәк булганда, алты айдан артык төзүче яки техник заказчы капитал төзелеш объектын консервацияләүне тәмин итәргә тиеш.

3. Капитал төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге, төзүче яки техник заказчы алдан ук каралган булса, капитал төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү башланырга жиде эш көненнән дә соңга калмыйча, капитал төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү өчен вәкаләтле башкарма хакимият органына, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органына (алга таба шулай ук - дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнарына) түбәндәге документлар бирелә торган эшләр башлануы турында хәбәр жиберергә тиеш:

- 1) төзелешкә рөхсәт күчермәсе;
- 2) проект документациясе тулы күләмдә, ә төзелешнең тиешле этабын гамәлгә ашыру өчен кирәкле күләмдә төзелешнең, реконструкциянең аерым этабына рөхсәт бирелгән очракларда;
- 3) жирлеккә кызыл сызыклардан чигенү сызыкларын чыгару турындагы документның күчермәсе (ваклау сызымы);

4) эшләр башкаруны исәпкә алу алып барыла торган гомуми һәм махсус журналлар;

5) капитал төзелеш объектынның проект документациясе дәүләт экспертизасы узарга тиеш булган очракта, проект документациясенә дәүләт экспертизасының уңай бәяләмәсе.

4. Төзелешне гамәлгә ашыручы зат капитал төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны төзүче яисә техник заказчы, бинаны, корылманы, яисә региональ оператор йөкләмәсе нигезендә (төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкция, капитал ремонт башкарылган очракта), проект документациясе, капитал төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү таләпләренә туры китереп, жир кишәрлеген файдалануга рөхсәт ителгән жир участогының шәһәр төзелеше планы төзелешенә рөхсәт алу датасына, Россия Федерациясенәң жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә, техник регламентлар таләпләренә туры китереп, шул ук вакытта әйләнә-тирә мохит һәм мохит объектлары иминлеген, мәдәни мирас объектларының сакланышын тәмин итү өчен билгеләнгән таләпләр нигезендә гамәлгә ашырырга тиеш. Төзелешне гамәлгә ашыручы зат шулай ук капитал төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау башкарыла торган территориягә, төзүче, төзүче, техник заказчы вәкилләре, эксплуатациягә җаваплы бина, корылма, төбәк операторы, дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары биналары, аларга кирәкле документация бирергә, төзелеш контроле үткәрергә, башкарма документация алып баруны тәмин итәргә, техник заказчы, бинаны, корылманы, яки региональ операторны, дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары вәкилләрен тикшерелергә тиешле эшләрне тәмамлау сроклары турында эксплуатацияләүгә җаваплы булган затка, ачыкланган житешсезлекләренә бетерүне тәмин итәргә һәм, ачыкланган житешсезлекләренә бетерү турында актлар төзегәнчә эшләрне дәвам иттерергә керешмәскә, төзелеш материалларының сыйфатын тикшереп торуну тәмин итәргә тиеш.

5. Капитал төзелеш объектынның параметрларын мондый объектны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау процессында зарурлығы ачыкланган проект документациясенән читләштерү бары тик яңа расланган төзүче, техник заказчы, бинаны, корылманы, корылманы, яисә проект документациясенәң региональ операторы тарафыннан ана тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң тапшырылган, бинаны эксплуатацияләүгә җаваплы зат нигезендә генә рөхсәт ителә.

6. Мәдәни мирас объектын билгеләренә ия объект табылган очракта, төзелеш, реконструкция, капитал ремонт барышында төзелешне гамәлгә ашыручы зат мондый объектны төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны туктатырга, мондый объектны ачыклау турында Россия Федерациясенәң мәдәни мирас объектлары турындагы законнарында каралган органнар хәбәр итәргә тиеш.

7. Реконструкция, капитал ремонт өчен жир кишәрлекләрен төзү һәм капитал төзелеш объектын эзерләү, башкарма документация составы һәм

аны алып бару тәртибе, эшләр башкаруны исәпкә алу алып барыла торган гомуми һәм махсус журналларны алып бару рәвеше һәм тәртибе, капитал төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау тәртибе, консервацияләү тәртибе Россия Федерациясе норматив хокукый актлары белән билгеләнергә мөмкин.

8. Чиктәш урнашкан жир кишәрлекләрен йә гомуми файдаланудагы территорияләрне төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау барышында шартнамә, шулай ук хосусый сервитут нигезендә файдаланырга мөмкин, әгәр «Урсай авыл жирлегә» муниципаль берәмлекнең норматив хокукый акты белән мондый сервитутның эчтәлегә тасвирланган халык сервитуты билгеләнмәгән булса.

9. Төзелеш, реконструкцияләү, капитал ремонт барышында түбәндәгеләр башкарыла:

1) законнар нигезендә һәм әлегә статьяның 10 өлеше тәртибендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге:

- капитал төзелеш объектларын төзү, проект документациясе экспертиза узарга тиешле йә модификацияләнгән проект документациясе булып тора;

- капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга проект документациясе дәүләт экспертизасы узарга тиеш булса, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, капитал ремонтлау объектларын реконструкцияләү, капитал ремонтлау;

2) барлык капитал төзелеш объектарына карата төзелеш контроле - әлегә статьяның 11 өлеше законнары нигезендә һәм тәртибендә.

10. Дәүләт төзелеш күзәтчелеге әлегә статьяның 9 өлешендә күрсәтелгән объектларга карата гамәлгә ашырыла. Дәүләт төзелеш күзәтчелеге предметы капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау барышында эшләр һәм кулланыла торган төзелеш материаллары үтәлешенә, шулай ук мондый эшләрнең нәтижеләре техник регламентлар, проект документлары таләпләренә, шул исәптән энергетика нәтижеләгә таләпләренә һәм капитал төзелеш объектының файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазландыру таләпләренә, төзелешкә рөхсәт булу, 2 өлешләрдә билгеләнгән таләпләрне үтәү таләпләренә туры килүен тикшерү. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 52 статьясындагы 3 һәм 3.1.

«Урсай авыл жирлегә» муниципаль берәмлек чикләрендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар дәүләт төзелеш күзәтчелеге йогынтысына элгә торган барлык капитал төзелеш объектарына тоткарлыксыз керү хокукына ия.

Уздырылган тикшерү нәтижеләре буенча дәүләт төзелеш күзәтчелеге органы тарафыннан ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә төзүне гамәлгә ашыручы затка бирү өчен нигез булып торучы акт төзелә. Күрсәтмәдә хокук бозу төре, норматив хокукый актка сылтама, техник регламентка, проект документациясенә күрсәтелә, таләпләр бозылган, шулай ук ачыкланган хокук бозуларны бетерү вакыты билгеләнә. Капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны күрсәтелгән срокка туктату Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган дәүләт төзелеш күзәтчелегеннән тыш, капитал төзелеш объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә, капитал ремонтлаганда дәүләт күзәтчелегенә башка төрләрән гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

Дәүләт төзелеш күзәтчелегенә гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Төзелеш контроле капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау барышында башкарыла торган эшләрнең проект документациясенә, техник регламентлар таләпләренә, инженерлык эзләнүләре нәтижеләренә туры килүен тикшерү максатларында капитал төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен тапшырылган жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планын төзүгә, шулай ук жир кишәрлегеннән файдалануга рөхсәт ителгән һәм Россия Федерациясенә жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә карата билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерү максатларында башкарыла.

Төзелеш контроле төзелешне гамәлгә ашыручы зат тарафыннан үткәрелә. Төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкция, капитал ремонт башкарылган очракта, төзелеш контроле шулай ук төзүче, техник заказчы, бинаны, корылманы эксплуатацияләү өчен җаваплы зат, яисә региональ оператор тарафыннан йә алар белән килешү нигезендә җәлеп ителә торган индивидуаль эшкуар яисә юридик зат тарафыннан үткәрелә. Төзүче яки техник заказчы үз инициативасы буенча проект документациясенә эзәрләүче затны проект документациясенә башкарыла торган эшләрнең туры килүен тикшерү өчен җәлеп итәргә мөмкин.

Төзелешне гамәлгә ашыручы затка капитал төзелеш объектын авария хәлендәгә хәлләрнең һәр очрагы турында дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнарына хәбәр итәргә тиеш.

Капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау процессында төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкцияләү, капитал ремонт алып барган очракта бина, корылманы, корылманы, корылманы эксплуатацияләү өчен җаваплы зат тарафыннан капитал төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны гамәлгә ашыручы зат тарафыннан капитал төзелеш объектынның иминлегенә йогынты ясый торган эшләрнең башкарылуына һәм төзелеш, реконструкция, капитал ремонт технологиясе нигезендә башкарылуына, башка эшләрне башкарганнан соң, шулай ук төзелеш

корылмаларының һәм инженерлык-техник челтәрләр участкаларының хәвефсезлеген контрольдә тоталмый торган эшләрнең башкарылуына, төзелеш контролен үткәрү барышында ачыкланган житешсезлекләргә яисә башка төзелеш конструкцияләрен һәм техник конструкцияләрен зарарламыйча яки бүтән төзелеш корылмаларын, эшләрне техник конструкцияләргә тәмин итү челтәрләрен, эшләрнең техник регламентлар таләпләренә туры килүен тәмин итү мөмкин булмаган очракта, шулай ук инженер-техник документация таләпләренә туры килә торган эшләрнең башкарылуына контроль үткәрелергә тиеш. Төзелеш конструкцияләргә куркынычсызлыгын тикшереп торуп үткәрелгәнчә, мондый конструкцияләргә иминлегенә йогынты ясый торган һәм төзелеш, реконструкция, капитал ремонт технологиясе нигезендә башка эшләрне башкарганнан соң, шулай ук проект документациясендә, техник регламентлар таләпләрендә каралган очракларда мондый конструкцияләргә сынаулар үткәрелергә тиеш. Күрсәтелгән эшләрнең үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләргә, инженерлык-техник тәмин итү челтәрләргә участкаларының куркынычсызлыгын тикшереп торуп нәтижеләргә буенча күрсәтелгән эшләрне, конструкцияләргә, инженерлык-техник тәмин итү челтәрләргә участкаларын таныклау актлары төзелә.

Эшләрнең, конструкцияләргә, инженер-техник тәмин итү челтәрләргә кимчелекләргә тикшерү нәтижеләргә буенча ачыкланганда, түзүчә яки техник заказчы күрсәтелгән эшләрнең үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләргә, инженерлык-техник тәмин итү челтәрләргә участкаларының куркынычсызлыгын тикшереп торуп таләп итәргә мөмкин. Мондый эшләрне, конструкцияләргә, инженерлык-техник тәмин итү челтәрләргә участкаларын тикшерү актлары әлеге статьяның 11 өлешендәгә дүртенчә абзацында күрсәтелгән ачыкланган житешсезлекләргә бетергәннән соң гына төзелергә тиеш.

Башка эшләрне үтәү тиешле контрольне уздыру тәмамланган көннән алып алты айдан артык вакыт эчендә башлангычқа тиеш булган очракларда капитал төзелеш объектлары иминлегенә йогынты ясый торган һәм башка төзелеш корылмаларын һәм инженер-техник тәмин итү челтәрләргә участкаларын тикшермичә, шулай ук төзелеш конструкцияләргә һәм инженерлык-техник тәмин итү челтәрләргә участкаларының куркынычсызлыгын тикшереп торуп мөмкин булмаган эшләрнең үтәлешен тикшереп торуп, башка төзелеш корылмаларын һәм инженерлык-техник тәмин итү челтәрләргә участкаларын тикшермичә, тиешле актлар төзеп, кабат үткәрелергә тиеш.

Төзүчә, техник заказчы, бинаны, корылманы, яки проект документациясен әзерләүчә затларның төзелеш контролен үткәрү өчен жәлеп ителә торган региональ операторны, эксплуатациягә җаваплы булган затны, капитал төзелеш объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә, капитал ремонтлаганда эшләрне үтәүдәгә житешсезлекләр турында кисәтүләр язмага рәвештә рәсмиләштерелергә тиеш. Күрсәтелгән житешсезлекләргә бетерү

турында акт төзелә, ул күрсәтелгән житешсезлекләр турында кисәтүләр күрсәткән зат һәм төзелеш башкаручы зат тарафыннан имзалана.

Төзелеш контролен үткәрү тәртибе Россия Федерациясенәң норматив хокукый актлары белән билгеләнергә мөмкин.

29 статья. Объектны кабул итү һәм объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирү

1. Объект кануннар нигезендә кабул ителә.

2. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү - капитал төзелеш объектның төзүгә, реконструкциялүгә, проектлау документациясенә рөхсәтләр нигезендә, тулы күләмдә башкарылуын раслаучы документ, шулай ук төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектның жир кишәрлеген төзү өчен рөхсәт алу датасына яисә территорияне планлаштыруның линияле объектның төзегән, реконструкцияләнгән һәм территорияне ызанлау проектына, шулай ук Россия Федерациясенәң жир һәм башка законнар нигезендә билгеләнгән чикләүләргә туры килүен раслый торган капитал төзелеш объектның төзүгә, реконструкциялүгә рөхсәт алу датасына билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслый торган документ.

3. Объектны файдалануга кертү өчен төзүче объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирү турындагы гариза белән турыдан-туры яисә күпфункцияле үзәк аша төзелешкә рөхсәт биргән башкарма комитетка мөрәжәгать итә.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясындагы 3 өлеше нигезендә объектны файдалануга кертүгә рөхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушымта итеп бирелә:

- 1) жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;
- 2) төзелешкә рөхсәт алу өчен тапшырылган жир кишәрлегенәң шәһәр төзелеше планы яисә төзелеш, реконструкциялүү объектны төзелгән очракта территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты;
- 3) төзелешкә рөхсәт;
- 4) капитал төзелеш объектның кабул итү акты (төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкциялүү башкарылган очракта);
- 5) төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектның техник регламентлар таләпләренә туры килүен раслый торган һәм төзелешне гамәлгә ашыручы зат тарафыннан имзаланган документ;
- 6) капитал төзелеш объектның төзелгән, реконструкцияләнгән проект документациясе параметрларының, шул исәптән энергетика нәтижәләгә таләпләренә һәм капитал төзелеш объектларын файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпләү приборлары белән тәмин итү таләпләренә туры килүен раслый торган һәм төзелешне гамәлгә ашыручы зат (төзүне гамәлгә ашыручы зат һәм төзүче тарафыннан, төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә реконструкциялүүне гамәлгә ашырган очракта, шулай ук төзелеш контролен шартнамәсе нигезендә гамәлгә ашыручы зат

тарафыннан, индивидуаль торак төзелеше объектларын төзү, реконструкцияләү очраklarыннан тыш, имзаланган документ;

7) төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектынның техник шартларга туры килүен раслый торган һәм инженерлык-техник тәмин итү чөлтәрләрэн эксплуатацияләүчө оешмалар вәкилләре тарафыннан имзаланган документлар (алар булган очракта);

8) төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектынның урнашуын, жир кишәрлеге чикләрендә инженерлык-техник тәмин итү чөлтәрләрэн урнаштыруны һәм жир кишәрлеген планлаштыру оешмасын урнаштыруны чагылдыра торган һәм төзелешне гамәлгә ашыручы зат (төзүне гамәлгә ашыручы зат һәм төзүчө яисә техник заказчы тарафыннан төзелеш подряды шартнамәсә нигезендә реконструкцияләнгән очракта), линияле объектны төзү, реконструкцияләү очраklarыннан тыш;

9) төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектынның техник регламентлар һәм проект документлары таләпләрэнә, шул исәптән энергетика нәтижәләлеге таләпләрэнә һәм капитал төзелеш объектын кулланылучы энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазландыру таләпләрэнә туры килүе турында дәүләт төзелеш күзәтчелеге органы (дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыру каралган очракта) бәяләмәсә, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 54 статьясындагы 7 өлешендә каралган очраklarда дәүләт экология контроле бәяләмәсә.

10) капитал төзелеш объектынның Федераль закон нигезендә әзерләнгән техник планы.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 1, 2, 3 һәм 9 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчөрмәләре яисә алардагы бөлешмәләр) әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән орган, әгәр төзүчө күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм дәүләт органнары яисә жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмаларда соратып алына.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 1, 4, 5, 6, 7, 8 пунктларында һәм 10 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчөрмәләре яисә аларда булган бөлешмәләр) дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары йә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына буйсынучы оешмалар карамагында булмаса, мөрәжәгать итүчө тарафыннан мөстәкыйль юллана. Әгәр әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документлар дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары карамагында булса, мондый документлар, әгәр төзүчө күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән орган һәм оешмаларда соратып алына.

4. Башкарма комитет, объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү турында гариза кергән көннән алып жиде эш көне эчендә әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документларның булуын һәм рәсмиләштерүнең дөрөсләген тикшерүне, капитал төзелеш объектын карауны һәм мөрәжәгать

итүчегә объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итүне, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, кабул итәргә тиеш. Төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектның карап йөргәндә мондый объектның төзелешкә рөхсәттә күрсәтелгән таләпләргә, капитал төзелеш объектның төзүгә, реконструкциялүгә жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планын төзүгә рөхсәт алу датасына билгеләнгән таләпләргә яисә линия объектның төзөгән, реконструкцияләнгән очракта, территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты таләпләренә, шулай ук жир кишәрлегенән рөхсәт ителгән файдалануга, Россия Федерациясенә жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә, проект документациясе таләпләренә, шул исәптән энергетика нәтижәлегә таләпләренә һәм файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән тәмин итү таләпләренә, индивидуаль торак объектның төзү, реконструкциялү очрактарынан тыш, туры килүен тикшерү гамәлгә ашырыла. Капитал төзелеш объектның төзөгәндә, реконструкцияләнгәндә дәүләт төзелеш күзәтчеләгә гамәлгә ашырылган очракта, мондый объектның төзелешкә рөхсәт биргән орган тикшерми.

5. Объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирүдән баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез була:

- әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документларның булмавы;
- капитал төзелеш объектның жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планын төзүгә, реконструкциялүгә рөхсәт алу датасына билгеләнгән капитал төзелеш объектның төзүгә, реконструкциялүгә туры килмәве яисә линия объектның төзөгән, реконструкцияләнгән очракта территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты таләпләренә;
- капитал төзелеш объектның төзелешкә рөхсәттә билгеләнгән таләпләргә туры килмәве;
- төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектның проект документациясе параметрларының туры килмәве. Әлеге нигез индивидуаль торак төзелеш объектларына карата кулланылмый;
- капитал төзелеш объектның жир кишәрлегенән рөхсәт ителгән файдалануга һәм (яисә) Россия Федерациясенә жир һәм башка законнары нигезендә шәһәр төзелеш регламенты төзелешенә рөхсәт алу өчен тәкъдим ителгән датага карата билгеләнгән чикләүләргә туры килмәве.

Объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирүдән баш тарту өчен, әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгәннәрдән тыш, төзүче әлеге Кагыйдәләрнең 27 статьясындагы 12 өлешендә күрсәтелгән таләпләргә үтәмәгән. Мондый очракта объектның файдалануга тапшыруга рөхсәт әлеге Кагыйдәләрнең 27 статьясындагы 12 өлешендә күрсәтелгән проект документациясе бүлекчәләренә күчәрмәләре күчәрмәсенә бер нөсхәсе буенча инженерлык-техник тәмин итү челтәрләре турында, әлеге Кагыйдәләрнең 27 статьясындагы 12 өлешендә күрсәтелгән проект документациясе бүлекчәләренә күчәрмәләре күчәрмәсе яисә индивидуаль торак төзелеш объектны урнаштыру урынын билгеләп, жир кишәрлеген

планировка оешмасы схемасының күчермәсе күчермәсен тапшырганнан соңгына бирелә.

6. Объектны файдалануга кертүгә рәхсәт бирүдән баш тартуга карата суд тәртибендә дәгъва белдерелергә мөмкин.

7. Объектны файдалануга тапшыруга рәхсәт төзелгән капитал төзелеш объекттын дәүләт исәбенә кую, реконструкциялэнгән капитал төзелеш объекттын дәүләт исәбенә алу документларына үзгәрешләр кертү өчен нигез булып тора.

Объектны файдалануга кертүгә мәжбүри кушымта булып мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырылган капитал төзелеш объектның Федераль закон нигезендә эзерлэнгән техник планы тора.

Объектны файдалануга тапшыруга рәхсәттә аны дәүләт кадастр исәбенә алу өчен кирәкле күләмдә капитал төзелеш объекты турында белешмәләр күрсәтелергә тиеш. Мондый белешмәләрнең составы Федераль закон нигезендә билгелэнгән техник планының график һәм текст өлешләрндә белешмәләр составына карата таләпләргә туры килергә тиеш.

Капитал төзелеш объекттын төзү тәмамланганнан соң төзелеш алып баручы зат мондый объектны төзүчегә инженер тикшеренүләре нәтижәләрен, проект документациясен, капитал төзелеш объекттын инженер-техник тәмин итү челтәрләре эшләрен, конструкцияләрен, кишәрлекләрен таныклау актларын, мондый объектны эксплуатацияләү өчен кирәкле башка документларны тапшырырга тиеш.

8. Объектны файдалануга кертүгә рәхсәт рәвешә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан бирелгән вәкаләткә ия башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә. "

2. Әлеге карарны веб-адрес буенча «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталы»нда урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының веб-адрес буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрндәге рәсми сайтында: <http://aznakayevo.tatarstan.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Урсай авыл жирлегә Советының торак-коммуналь хужалык, төзекләндерү, экология һәм жир мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

И.А.Абдуллин